

Москвін Н.В.

ПОСТФРАНКІСТСЬКА ІСПАНІЯ: ОСОБЛИВОСТІ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

Можна стверджувати, що досвід мирного транзиту іспанської системи від авторитаризму до повноцінної демократії є унікальним явищем світової історії - цей варіант демократизації виявився певним рубежем у розвитку світових демократичних переходів, демонструючи нову модель цього процесу. Разом з тим, питання реформації постфранкістського режиму залишається нерозв'язаним в українській іспаністиці.

Метою роботи було дослідити і визначити обставини, передумови, особливості та рушії, що були властиві процесу демократизації іспанського режиму 1975-82-х років. Серед завдань роботи виділено: необхідність розглянути передумови становлення іспанської монархії в еволюції авторитарного режиму Ф.Франко; визначити роль іспанського монарха в процесі демократизації Іспанії; виявити особливості процесу зміни політичної системи Іспанії.

У викладі матеріалу роботи ми висловлюємо думку, що транзит 1975-82-х років став можливий багато в чому через лібералізацію франкістського режиму, до якої Ф.Франко вдався з різних причин. Серед них можна визначити необхідність конституціоналізації легітимності іспанського режиму для включення у нову систему міжнародних відносин післявоєнного часу.

За пізнього франкізму формується громадянське суспільство, виробляється певний рівень громадянської свідомості, а «економічне диво» Іспанії формує численний середній клас як стабілізаційну основу для майбутньої мирної трансформації. Післяфранкістська монархія Хуана Карлоса стала ініціатором та двигуном мирного демонтажу франкізму, яка мала балансувати між старими елітами та опозицією. З іншого боку, демократичний транзит забезпечений політикою національного примирення, що убезпечила Іспанію від активізації протиборства правих і лівих сил у хиткий момент, відкрила шлях до їх взаємних поступок. Фінальною межею ми визначаємо парламентські вибори 1982 р., що набули характеру плебісциту на підтримку демократії, сприявши релегітимації її інститутів.

Отже, окрім абсолютного авторитету Хуана Карлоса, який сприяв приборканню міжпартійних розбіжностей задля загальної цілі - становлення конкурентної демократії, велику роль зіграла загальнонаціональна згода, що ґрунтувалась, зокрема, на недопущенні жахів громадянської війни 1936-39-х років.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри КТРСіГН Бакуменко О.О.